

**TRVI A
ILKLA**
JÄNNITYSROMAANI

TOTUUDEN
SIEMEN
CHRISTIAN
UNGE

TAMMI

Tekla-sarja:

Läpi veden, läpi tulen (2019, suom. 2020)

Totuuden siemen (2020, suom. 2022)

9-osainen digisarja:

Ambulanssi 906 – Äärirajoilla (2019, suom. 2021)

CHRISTIAN UNGE

TOTUUDEN SIEMEN

Suomentanut
Anu Heino

TAMMI

HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Ett litet korn av sanning* ilmestyi 2020.
Copyright © Christian Unge, first published by Norstedts, Sweden, in 2020
Published by agreement with Norstedts Agency.
Suomenkielinen laitos © Tammi ja Anu Heino 2022
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Painettu EU:ssa
ISBN 978-952-04-3035-1

I

Nuori äiti lastenvaunujen kanssa hänen edessään sai vihdoin juustosämpylänsä, ja hän astui nopeasti lähemmäs. Hän tiesi mitä halusi ja mitä se maksaisi. Hän syötti kaksi kymmenen kruunun kolikkoa raha-aukkoon. Sitten hän vilkaisi odotushuoneen tuoleja.

Yhden pitkän sekunnin ajan hän irtautui ruumistaan, hän tunsu putoavansa vapaasti, eikä henki kulkenut kunnolla. Rintakehää puristi.

”On nälkä.”

Nainen käännähti ympäri, samalla kun toinen kymmenen kruunun kolikoista kilahti automaatin sisään. Hän tunsu pojan lämpimän ja kuivan käden omassaan.

”Missä...?”

Poika katsoi häntä ihmeissään.

”Mitä? Mikä hätänä, äiti?”

”Ei mitään.”

Hän huokaisi, sulki silmänsä, teeskenteli pyyhkäisevänsä jotakin silmästään, veti pari kertaa syvään henkeä ja avasi sitten jälleen silmänsä. Hän olisi halunnut kyykistyä ja halata poikaa tiukasti kuin tarkistaakseen, oliko tämä todella olemassa, ettei kaikki ollut vain unta, mutta tukahdutti mieliteon. Niskaa särki ja rintakehää puristi joka kerta, kun hän hengitti syvään. Jotakin oli murtunut, hän tiesi sen, mutta nyt oli jo liian myöhäistä, mikään ei muuttuisi enää hyväksi.

”Odota vähän, kultapieni.” Hän paineli oikean numerosarjan, ja koneen sisältä alkoi kuulua kolahduksia. Hän ojensi kätensä ja tarttui kylmään pulloon, joka tuntui viileältä hikisiä kämmeniä vasten. ”Tässä.” Suu oli rutikuiva aina äänihuuliin

asti. Hän rykäisi, limaa nousi suuhun, ja hän nielaisi sen takaisin.

Poika otti pullon. Hän ei tuntunut huomaavan äitinsä käsien vapinaa. Poika käveli hitaasti takaisin punaisen muovituolin luo. Hän seurasi perässä.

”Miksi meidän pitää olla täällä? Täällä haisee pahalle.”

”Meidän...” Hän vaikeni, tuijotti pojan talvikenkiä ja niiden kuraisia kengännauhoja. Tummansiniset housut olivat saven tahrimat, ja punertava untuvatoppatakki oli korjattu muutamasta kohdasta. ”Ota naamio pois, ettei kukaan säikähdä.”

”Mutta äiti, Iron Man on hyvien puolella.”

”Tiedän, mutta ole kiltti ja tee nyt vain niin kuin minä sanon.”

Poika riisui kullavärisen naamion vastahakoisesti ja puristi sen sitten tiukasti rintaansa vasten.

”Tule”, nainen sanoi ja nojautui eteenpäin. Hän veti pojan luokseen. Poika seisoj liikkumatta ja tuijotti paareilla makaavaa potilasta, jolla oli happinaamari kasvoillaan. Monitori piipitti potilaan pään yläpuolella.

Nainen värähti. Kylmyys tuntui purevalta. Hänen olisi pakko saada sykkeensä tasaantumaan, piti yrittää näyttää normaalilta. Sairaalan olisi pitänyt olla turvallinen paikka, eikö se ollut sen koko idea? Mikä täälläkin oli oikein mennyt pieleen? Hän riisui takkinsa ja kietoi sen pojan ympärille.

”Älä”, poika sanoi päättäväisesti.

”Eikö sinulla ole kylmä?”

”Ei.”

Poika ravisti takin harteiltaan lähes paniikinomaisella kii-reellä, aivan kuin se olisi ollut tulella.

”Oletko varma?”

”Joo”, poika huokaisi ärtyneenä. ”Älä tee noin.”

”Selvä. Anteeksi, kultaseni. En vain halua, että sinua paleltaa.”

”Ei minulla ole kylmä.”

”Selvä juttu.” Hän otti takin käteensä ja lähti kävelemään. Poika seurasi perässä, kengänpojat narisivat muovimatolla.

Ääni sai hänet värähtämään. Hän tärisi niin, että selkärankaan sattui.

He kävelivät käytävää eteenpäin sairaanhoitajien kiiruhtaessa edestakaisin, vuodepaikalta toiselle ja ovista sisään ja ulos. Hän oli havaitsevinaan jonkinlaisen järjestyksen kaaoksessa. Sairaala oli kuin suuri tehdas, jossa kaikilla oli oma tehtävänsä hoidettavanaan.

Hän etsi järjestelmällisesti koko osaston läpi. Hän ei halunnut kysyä keneltäkään, eikä herättää huomiota. Sen hän ainakin oli oppinut. Mies oli aina sanonut: ”Älä koskaan herätä turhaa huomiota.” Nainen toivoi, että voisi palata ajassa taakse päin ja aloittaa kaiken alusta.

Yhdessä huoneessa sairaanhoitaja laittoi kipsiä nuorelle miehelle. Toisessa perhe istui itkevän naisen ympärillä. Meikit olivat levinneet poskille.

Nainen tajusi lopulta, että etsiminen oli hyödytöntä. Hän oli maailmassa, josta hän ei ymmärtänyt mitään. Hän käveli tiskille ja joutui pinnistelemaan, että sai kielensä toimimaan. Hän yskähti muutaman kerran. Vaaleatukkainen nainen nosti katseensa tietokoneen näytöstä ja tuijotti häntä suoraan silmiin.

”Onko tänne tuotu liikenneonnettomuudessa loukkaantuneita?”

Sairanhoitaja nyökkäsi. ”Oletteko omainen?”

”Joo.”

”Heitä hoidetaan yhä. En usko, että sinne voi mennä nyt.” Sairanhoitaja osoitti ovea, jossa luki Ensihoituhuone I. Sitten hän lisäsi: ”Vanhempi mies on tietokonetomografiassa, sen jälkeen hänet viedään osastolle K81.”

”Jääkö hän henkiin?” Nainen vilkaisi huolissaan hoituhuoneeseen päin.

”Kuka?”

Hän nyökkäsi hoituhuonetta kohti. Hän näki, että käsi tärisi, ja laski sen nopeasti. Sairanhoitaja näytti hämmentyneeltä, käänsi päätään ja näytti miettävän, mitä saisi sanoa. Omaisilta

ei saanut koskaan riistää toivoa, mutta samalla ei saanut luvata liikoja. ”En tiedä ... Mutta se vanhempi mies ei ole yhtä pahasti loukkaantunut, häntä ei ole intuboitu.”

Nainen kiitti ja poistui tiskiltä ennen kuin sairaanhoitaja alkaisi kysellä hänen voinnistaan. Hän pyyhkäisi hikeä otsalta ja tunsu ilkeän vihlaisun selkärangassaan.

Ympäri kehoa tuntuvat oireet olivat herättäneet hänen uteliaisuutensa. Ne olivat jotain aivan uutta. Lukuun ottamatta kammottavia kuukautiskipuja, joista hän oli kärsinyt koko ikänsä, hän oli aina ollut terve kuin pukki. Mutta nyt uusia oireita putkahteli esiin jatkuvasti, esimerkiksi vasemman käden sormenpäät tuntuivat yhtäkkiä puutuneilta, eikä hän voinut olla pysähtymättä ja hämmästelemättä tuntemusta.

”Mikä osasto on?” poika kysyi.

Nainen mietti. ”Käytävä, jonka varrella on monta huonetta. Vähän niin kuin hotellissa. Tai kuten ... prinsessa Leian aluksessa.”

Pojan silmät pyöristyivät. ”Onko siellä hammasharjapakkauksia?”

”Ehkä.”

”Ja shuklaata?”

Nainen tunsu lämpimän läikähdyksen sisällään kuullessaan, kuinka poika suhautti ’shuklaata’, aivan kuin tällä olisi ollut suu täynnä pehmeää ja lämmintä kaakaota.

”En usko. Onko sinulla vielä nälkä?”

Poika nyökkäsi.

”Tule.”

He poistuivat päivystyspoliklinikalta ja nousivat portaita seuraavaan kerrokseen. Nainen yritti pitää mielessä, mitä sairaanhoitaja oli sanonut: K81. Ei tarvinnut pitää kiirettä. Kaikki piti tehdä kunnolla. Hänen piti hoitaa asiat kuntoon, ennen kuin he katoaisivat lopullisesti.

He tulivat sisääntuloaulaan. Tilan katto oli matalalla. Ilma tuntui ummehtuneelta, ja nainen tunsu, kuinka paniikki nosti

päätään. Lattia oli kostea ja täynnä soraa. Poika tuijotti muutama metrin päässä olevaa Pressbyrån-kioskia.

”Voidaanko me ostaa jotain?” poika kysyi.

”Ehdottomasti. Totta kai voidaan.”

He puikkelehtivat pysäköityjen lastenvaunujen, tummiin talvitakkeihin pukeutuneiden ihmisten ja kahden valkoasuisen naisen lomitse, jotka työnsivät läpinäkyvää laatikkoa teräskärryillä hitaasti eteenpäin. Naisten laahustavat askeleet vihjasivat useammastakin valvotusta yöstä. Hän oli tuntevinaan nenässään hienoisen hien hajun.

Kioskilta leijuva lämpimien kanelipullien tuoksu sai naisen voimaan pahoin. Vasenta nivusta jomotti. ”Mitä haluaisit?” hän kysyi.

Poika vilkaisi ympärilleen. ”Oikeaa ruokaa.”

”Niinkö?” hän ihmetteli, mutta muisti sitten, ettei poika ollut syönyt lainkaan talolla saamaansa lounasta, pyöritellyt vain perunoita lautasellaan. Hän meni kioskin valmisruokatiskille. ”Kävisikö lasagne?”

Poika pudisti hitaasti päätään ja irvisti.

”Entä jauhelihapihvi ja riisi?”

Poika mietti. Nyökkäsi sitten hitaasti. He ottivat ruokaannoksen, maksoivat sen ja poistuivat kioskista. Matkalla ulos nainen tajusi hienhajun tulevan hänestä itsestään. Hapan ja pistävä lemu. Hän ei ollut ehtinyt pestä itseään saippualla tänä aamuna, huuhdellut vain kainaloita vedellä. Jos hän olisi vain jaksanut miettiä, hän olisi muistanut miksi hän haisi hieltä. Jostain syystä hän ei kuitenkaan oikein saanut ajatuksesta kiinni. Tunsi vain pahoinvointia. Tekojensa takia. Vatsaa väänsi. Hänen olisi pakko päästä vessaan. Koko elimistö tuntui nääntyneeltä. Päätä särki, ajatukset syöksähtelivät edestakaisin.

Naisen oli pakko pysähtyä hetkeksi ja palauttaa mieleensä missä hän oli. Vaatteet tuntuivat raskailta kuin ne olisivat olleet läpimärät. Hän sai päähänsä, että vaatteissa oli bensaa. Hän vilkaisi poikaa, joka jatkoi matkaansa ruoka-annos kädessään.

Nainen tunsi olonsa sekavaksi ja näki kaiken kahtena. Poika oli hänen mukanaan, ja se rauhoitti, mutta tunteeseen sekoitui myös huolta. Aivan kuin hän olisi maailmassa ypöyksin. Vatsassa tuntui jälleen viiltävää kipua. Hän joutui pidättämään hengitystään ja yritti pakottaa kivun pois.

”Mitä luulet, että hän tekee?” poika mietti. Hän käveli laahustaen, sora rahisi linoleumilattialla. Miksi poika nyt yhtäkkiä ajatteli miestä? Miksei hän vain voinut nauttia siitä, että he saivat olla kahdestaan? Kaiken heidän yhdessä viettämänsä ajan jälkeen. Se ei ollut reilua. Kiukku sai naisen värähtämään, ja hän pinnisteli piilottaakseen sen pojalta.

”En tiedä. Mitä sinä luulet?”

Poika laahusti eteenpäin.

”Mitä?” hän kysyi.

”Ei mitään.”

”Äiti, sinä olet outo.”

”Ai olenko? Miten niin?”

”Sinä sanot outoja asioita.”

”Kuten mitä?”

”En tiedä. Sinä vain olet outo.”

”Odota tässä”, nainen sanoi. Hän ei voinut pidätellä enää kauempaa vaan syöksyi vessaan. Hänen olisi pitänyt ottaa poika mukaan, mutta hän ei ehtinyt tehdä mitään ennen kuin suoli jo tyhjeni vessanpyttyyn. Hän veti vessan, pesi kätensä ja avasi vessan oven. Astuessaan ulos vessasta hän tajusi tuijottavansa suoraan Iron Man -naamioon.

”Hyvä juttu, että odotit.”

He jatkoivat matkaa, pääsivät portaikon luo, pysähtyivät ja antoivat kahden sinipukuisen henkilön ohittaa heidät. Poika tuijotti lattiaa.

”Mikä hätänä, kultapieni?”

”Ei mikään.”

”Ei, kun kerro nyt.” Ja sitten hiljaisemmalla, vähemmän vaativalla äänellä: ”Kertoisit nyt.”

Poika kääntyi hänen puoleensa ja riisui naamion. Hän reagoi hiljaisempaan ääneen.

”Sinä sanot outoja asioita.”

”Sanonko jotain sellaista, mitä sinä et ymmärrä?”

”Joo. Ja puhut itsekseksi.”

”Enhän puhu.”

”Puhutpas.”

Poika näytti hämmentyneeltä. Vatsaa kouristi jälleen, ja nainen olisi halunnut painua kaksin kerroin, mutta yritti sen sijaan hengitellä kivun pois. Kipu toi mukanaan oksettavan olon. Näkökenttä sumeni kuin hän olisi ollut kiikkerässä veneessä, joka ensin iskeytyy aaltoja vasten ja saa vasta vähän ajan päästä kurssinsa vakautettua. Nainen uskoi tietävänsä, mitä hänelle oli tapahtumassa, mutta ei voinut tehdä asialle mitään. Hänen olisi pakko pitää kiirettä, homma piti saada päätökseen.

Poika pani naamion takaisin kasvoilleen ja sanoi tukahtuneella äänellä: ”Tule nyt, äiti.”

”Tullaan, pomo”, nainen vastasi. ”Meidän pitää syödä ennen kuin kupsahdetaan.”

”Kansainvälinen miestenpäivä.”

”Niin mikä päivä?” Tekla kysyi.

Viola hymyili ja piti ovea auki ensihoituhuoneeseen. ”*Miestenpäivä.*”

Tekla astui huoneeseen, puki ylleen muoviesiliinan, kasvo-visiirin, kahdet kertakäyttökäsineet päällekkäin ja työnsi henkilökorttinsa tietokoneeseen. ”En tiennytkään, että sellainen on olemassa.”

”Ei se pelaa”, totesi vastaava traumahoitaja Lisa kuivasti seisomatyöskentelyyn tarkoitetun pöydän äärestä, jolle hän oli laskenut kannettavan tietokoneensa, tyhjän potilaskertomusivun ja tölkin kevytkokista. Tekla syötti koodinsa kolmannen kerran.

”Ne aikovat vaihtaa nuo johonkin sormenjälkitunnistimeen”, Lisa jatkoi ja otti kulauksen limsaa.

Tekla vilkaisi tuikeaa, leveäharteista sairaanhoitajaa, jonka sininen tukka oli paksulla palmikolla, hihat kääritty kyynärpäihin.

”Sormenjälkitunnistin?” Tekla ihmetteli. ”Miksei saman tien ääniohjausta?”

”Ne tekevät samat idioottimaiset virheet kuin kaupungin toisella puolella”, Lisa sanoi ja käveli vetäisemään narua, joka avasi tuplaovet, joiden kautta ambulanssit toivat potilaat sisään. Toinen ovista avautui vain puoliksi, mutta Lisa iski sitä muutta mutkitta nyrkillä, aivan kuin ovi olisi ollut hiekkasäkki kuntosalilla. ”Luulevat, että joku *fancy* tekniikka voi korvata meidät. Unohtavat totaalisesti, etteivät ihmiset ole autoja. Oliko sen viimeisimmän hullutuksen nimi Lean-menetelmä tai jotain

muuta yhtä älytöntä? Ja mihin ne miljoonat käytettiin? Voisivat vaikka aloittaa korjaamalla ovet.”

Sairaanhoitajat Viola ja Johan menivät ambulanssia ja ensihoitajia vastaan. Tekla mietti eilen saamaansa tekstiviestistä, johon ei ollut vielä vastannut, mutta päätti palata siihen vasta joskus tulevaisuudessa.

”Miten minä nyt sitten pääsen käsiksi potilaskertomukseen?” Tekla kysyi.

”Tällä hetkellä et mitenkään”, Lisa vastasi ja nosti kätensä ilmaan.

”Ai kun kiva”, Tekla huokaisi ja otti tölkin taskustaan.

”Voisit kenties tehdä valituksen lähimmälle esimiehellesi.”

Tekla pohti asiaa, mutta pelkkä ajatuskin hänen uudesta esimiehestään kiukutti. ”Kiitos, mutta taidan jättää väliin. Eiköhän keskitytä vaihteeksi potilaisiin.”

Tekla tyhjensi tölkin viidellä suurella kulauksella samalla kun käveli ensihoitajia vastaan.

”Liikenneonnettomuus ja pako onnettomuuspaikalta Stuvstasta”, miespuolinen ensihoitaja aloitti.

Tekla nosti kätensä pystyyn. ”Hetkinen vain. Ovatko hengitystiet vapaat?” Hän katsoi naispuolista ensihoitajaa, joka piteli elvytyspaljetta potilaan pahoin ruhjoutuneiden kasvojen yllä. Potilaasta ei näkynyt paljoakaan kaularankatuen ja paarien päällä kulkevien remmien takia. Paarien päästä pisti esiin verinen jalkapari.

”On”, nainen vastasi. ”Mutta potilas tarvitsee lisähappea.”

”Selvä”, Tekla vastasi ja kuunteli ensihoitajien raportin loppuun samalla kun Johan ja Viola auttoivat heitä siirtämään potilaan tutkimuspöydälle. ”Jatkakaa.”

”Potilas on luultavasti noin nelikymppinen, henkilöllisyyden tuntematon. Emme löytäneet lompakkoa tai mitään muutaakaan, josta hänet olisi voinut tunnistaa. Ainut tieto oli kiireellisyysluokan 1 tehtävä, auto-onnettomuus Stuvstassa, linja-autokatoksen luona lähellä paikallisjuna-asemaa. Uhreja oli kaksi, tämä tässä ja vanhempi mies.”

Tekla vilkaisi ensihoitajan olkapään yli ja näki, kuinka toinen ambulanssi ajoi ambulanssihalliin.

”Ragna on ensihoituhuoneessa kaksi”, Lisa huikkasi.

”Aikooko hän tosiaan hoitaa sen?” Tekla ihmetteli. Hän oli sekä huolissaan että rauhallinen, mikä tuntui oudolta. Ragna pärjäisi kyllä itsekseen. Tekla ajatteli vain tämän raskautta. Anestesiatiimi ilmestyi Teklan selän taakse; nainen ja mies. He hyppäsivät potkulautojensa päältä ja pukivat ylleen muoviesiliinat ja kasvovisiirit täydessä hiljaisuudessa.

”Saapuessamme paikalle potilas oli kyljellään, tajunnan taso oli laskenut, mutta hän reagoi puheeseen. Glasgow’n koomaluokitus viisi. Paikalle sattunut hölkkääjä oli tehnyt ilmoituksen hätäkeskukseen ja jäänyt odottamaan onnettomuuspaikalle. Hengitystiet vapaat, mutta kasvoissa oli vammoja. Verenvuotoa päässä ja suussa. Happisaturaatio kuljetuksen aikana yhdeksänkymmentä kymmenellä litralla happea maskin kautta. Verenpaine kahdeksankymmenen hujakoilla. Tiheä pulssi, sadan ja sadankahdenkymmenen välillä. Vasemmassa sääressä vakava avomurtuma, johon laitoimme kiristyssiteen.” Ensihoitajamies nosti katseensa tabletista. ”Luulen, että siinä oli kaikki. Hän on saanut myös yhteensä kaksikymmentä milligrammaa morfiinia.”

”Miksi ette vieneet häntä NSK:n traumayksikköön?”

”Se oli täynnä. Viisikymmentä miljardia kruunua maksanut sairaala, eivätkä pysty ottamaan vastaan kuin yhden traumapotilaan kerrallaan. Mitä oikein kuvittelit?” ensihoitaja virnisti.

Tekla vilkaisi potilasta ja näki, että kaikki sujui juuri niin kuin pitikin. Pää oli stabilisoitu. Anestesiahoitaja oli ottanut elvytyspalkeen hoitaakseen. ”Entä se toinen mies?” Tekla kysyi.

”Hän ei ole ollenkaan näin vakavasti loukkaantunut. Murtuma kyynärvarressa ja isku päähän, mutta hän pystyi puhumaan.”

”Kiitos”, Tekla sanoi ja laski visiirin kasvoilleen. Hän käveli potilaan luo ja näki vammojen vakavuuden. Auton kuljettaja oli

siis paennut onnettomuuspaikalta. Ehkä rattijuoppo tai päihde-
käyttäjä. Loistava esimerkki hukkaan heitetystä elämästä.

”Eikö meillä siis ole tiedossa nimeä?” hän huusi ensihoitajien
perään, jotka olivat jo lähdössä.

”Valitettavasti ei. Eikä lähellä ollut ketään, joka olisi tiennyt,
kuka hän on.”

”Entä auto?” Tekla huusi.

”Valkoinen henkilöauto, farmari, häipyi paikalta. Poliisi saa-
pui onnettomuuspaikalle samaan aikaan kuin me.”

”Toivotaan, että poliisi löytää sen idiootin ja laittaa lukkojen
taakse loppuiksi.”

Tekla aloitti päästä. Miehellä oli vaalea tukka. Päänahka oli
irronnut kallon vasemmalta puolelta, niin että luu loisti kuin
likainen marmori loisteputkien kalseassa valossa. Vasen puoli
kasvoista oli ikään kuin painunut sisään ja näytti kumimaiselta.
Tekla tunnusteli varovasti poskiluuta, joka antoi periksi koh-
dassa, jossa silmämuna laskeutuu silmäkuoppaan. Ilkeännäköi-
siä murtumia, joiden korjaaminen vaatisi useiden erikoiskirur-
gien ammattitaitoa.

”Ei mikään helppo tapaus.” Tekla näki silmiensä edessä
Mayo-klinikan videon korjaavasta plastiikkakirurgiasta.

Mies oli saanut morfinia, eikä hän voinut puhua. Hän oli
luultavasti noin neljäkymmentävuotias, normaalipituinen,
oikean käsivarren lihakset olivat vähän suuremmat kuin toi-
sessa kädessä. Tekla tarttui miehen oikeaan käteen, joka
oli jollakin tapaa karkeatekoinen, se tuntui ruumiillisella
työllä itsensä elättävän ihmisen kädeltä. Havainto piti yhtä
ulkoilmaelämään viittaavan vaatetuksen ja vuodenaikaan
nähten epätavallisen ruskettuneen ihon kanssa. Teklan aja-
tukset palasivat Edsådaleniin, jossa hän oli viettänyt lapsuu-
tensa. Hän oli rakastanut nostella halkoja hakkuupölkylle. Isä
nosti kirveen ilmaan kohti kirkkaan sinistä taivasta, tupakka
suupielessä, sanoen aina viime hetkellä: ”Ja sitten tassut pois,
muuten saadaan nakkeja ruuaksi.” Tekla kiskaisi kätensä pois

ja katseli, kuinka puunpala halkesi kahtia. Hän muisti, miltä kirves kuulosti, kun se iskeytyi puuhun. Sitten he nauroivat ja jatkoivat, kunnes puukori oli täynnä polttopuita ja maassa lojui useampikin tupakantumppi. Tekla kaipasi sitä turvallista hiljaisuutta, joka laskeutui, kun pimeys hiljalleen hiipi lähemmäksi metsästä.

”Happisaturaatio kahdeksankymmentäkahdeksan”, Viola totesi ja lisäsi hapen virtausta.

Anestesia lääkäri sanoi jotakin aivan heidän vieressään ”... pitää intuboida...” ja ”... hänen tilansa romahtaa...”

”Pärjäätkö yksin?” Tekla kysyi.

Anestesia lääkäriin nimi oli Helena Gray. Hän oli kolmekymmentäyksivuotias erikoistuva lääkäri, jonka ryhti oli epätavallisen suora ja jonka koulutus oli vasta puolessa välissä.

”Tuo nyt oli ihan turha kommentti”, Helena tuhahti. ”Entä itse? Pitääkö kutsua ratsuväki paikalle ennen kuin potilas menehtyy?”

Tekla ei välittänyt vaan jatkoi potilaan tutkimista. Hengityksestä kuului kurlutusta. ”Löytyykö vielä verenpainetta?”

Sairaanhoitaja Anki oli juuri mitannut verenpaineen ja repäisi rivakasti mansetin potilaan käsivarresta. ”Yläpaine kuusikymmentä, alapaineesta ei saa lukemaa.”

Tekla tunnusteli potilaan rannetta: ei pulssia. Hän laski kaksi sormeaa miehen nivusiin. Lankamainen, nopea syke. ”Onko suoniyhteys avattu?”

”Ei onnistu”, Johan sanoi. Hän oli polvillaan Teklan vieressä ja yritti löytää verisuonta miehen ruskettuneesta kyynärvarresta. Turhaan; suonet olivat painuneet kasaan, veri oli paennut niistä. Tekla laittoi merkille rusketusrajat potilaan olkavarsissa.

”Saanko intraosseaaliporan, kiitos”, Tekla pyysi ja kääntyi Lisan puoleen. ”Luulen, että tarvitsemme kirurgian takapäivystäjän paikalle”, hän lisäsi ja oli näkevinään pilkallisen hymynhäiveen Helenan huulilla, samalla kun anestesia lääkäri nappasi laryngoskoopin intuboidakseen potilaan.

”Mikä kategoria se on?” Lisa kysyi ja tarttui puhelimeen. Hän käveli seinän viereen ja kuljetti etusormiaan seinään liimatulla listalla. ”Ja ennen kaikkea, mikä väri ja luku?”

”Herranen aika”, Tekla huudahti. ”Soita vaihteeseen.”

”Sielläkin halutaan kuulla oikea väri ja luku”, Lisa vastasi kuivasti.

”Sano, että täällä tarvitaan kirurgian takapäivystäjää.”

Anki alkoi leikata miehen housuja suurilla saksilla. ”Kerro se johtoryhmälle, ystävä hyvä. He ovat päättäneet, että meidän pitää jatkaa kokeilua koko kauden.”

”Voisiko se olla kategoria yksi, punainen?” Lisa pohti. ”Korjaava sairaanhoito? Mutta eikö sen silloin pitäisi olla nimeltään kirurgia? Vai haenکو yksikön mukaan? Täällä on myös punainen yksikkö.”

”Soita nyt vain vaihteeseen”, Tekla ärähti. Vasemmassa keuhkossa ei rohissut enää yhtä pahasti, ja oikea kuulosti normaalilta.

Anki tutki veristen housujen taskuja. Hän näytti Teklalle pientä paperilappua. ”Saako heittää pois?”

”Saa”, Tekla sanoi, vilkaisi nopeasti Tempo-nimisen ruokakaupan kuittia ja jatkoi sitten maksan ja pernan tunnustelua. Potilaan toinen jalka liikahti, kun Tekla palpoi vatsan vasenta puolta.

”Ketamiini valmiina”, anestesiahoitaja Rikard ilmoitti.

”Suoniyhteyttä ei ole edelleenkään”, Johan sanoi rauhallisesti. Hän taputteli potilaan kämmenselkää, vaihto i-staasi-mansetin paikkaa ja alkoi etsiä jaloista toimivaa verisuonta.

”Katsotaan, kumpi ehtii ensin”, Tekla sanoi.

”Mistä vetoa, että minä”, Johan virnisti ja vilkaisi Teklaa.

”Intraosseaalipora”, Lisa sanoi. ”Ja Klas Nyström on tulossa.”

”Vau”, Helena Gray huudahti Teklan selän takana.

Tekla säpsähti. ”Hänkö on tänään takapäivystäjänä?”

”Niin vaihteessa sanottiin”, Lisa vastasi ja piteli puhelimen luuria vähän kauempana itsestään, aivan kuin se olisi yhtäkkiä alkanut löyhkätä. ”Ja se muuten oli punainen yksikkö.”

”Tästähän tulee jännittävää”, Rikard mutisi ja kirjoitti tussilla pitelemänsä ruiskeen kylkeen.

Tekla huomasi, että stetoskooppi hänen kädessään alkoi vapista. ”Selvä, en tiennytkään, että hän on jo aloittanut työt.” Hän olisi halunnut ottaa amfetamiinipommin huulirasvahylsystä, mutta se ei nyt onnistunut. Hän tunnusteli potilaan paljasta vatsaa. Anki oli onnistunut riisumaan mieheltä sekä housut että ruudullisen puseron, ja nyt he näkivät, että miehen ruumiin koko vasen puoli oli vahingoittunut. Näytti siltä kuin auto olisi ajanut miehen ylitse koko hänen pituudeltaan. Vatsa oli täynnä mustia verenpurkaumia, soraa ja avohaavoja, jotka jatkuivat sääreen asti. Sääressä oli avomurtuma, josta luu töröttöi ihon läpi. Näytti melkein siltä kuin joku olisi iskenyt suksisauvan täydellä voimalla jalan sisään. Iho oli tumman-sinisten ihonalaisten verenpurkaumien kirjoma. ”Pitää ehkä kutsua ortopedikin.”

”Mikähän väri se mahtaa olla?” Lisa mietti ilman ironian häiväkkään.

”En usko, että Klas Nyström tarvitsee ortopedia”, Helena Gray totesi.

Tekla jätti kommentin omaan arvoonsa ja tarttui intraosseaaliporaan. Hän porasi neulan potilaan oikeaan sääreen. Mies värähti aavistuksen. ”Suoniyhteys valmis.”

”Annetaanko ketamiini?” Rikard kysyi, ja Helena nyökkäsi.

Ovi lennähti auki. Tekla vilkaisi pikaisesti tulijaa, mutta rentoutui saman tien nähdessään anestesialääkäri Piotr Nowakin yrmeät mutta tutut kasvot.

”Onko potilas intuboitu jo?” Piotr kysyi ja käveli potilaan pääpuoleen. Hän piteli käsiä selkänsä takana.

”Suoniyhteys saatiin vasta juuri avattua”, Helena vastasi. ”Kokeilenko minä?”

Piotr nyökkäsi.

”Yläpaine viisikymmentä, alapaineesta ei saa lukemaa”, ilmoitti verenpaineen juuri mitannut Viola.

”Annetaan ketamiini”, Rikard sanoi.

Juuri kun Helena Gray nosti kiiltävän laryngoskoopin ilmaan ja oli aikeissa työntää sen veren ja liman sekaisen sotkun läpi potilaan henkitorveen, ensihoituhuoneen molemmat ovet lensivät auki ja Klas Nyström käveli sisään.

TAMMEN KAUNOKIRJALLINEN PÄIVYSTYS TRILLERIOSASTO

TULOTILANNE

Tulosyö

Mennyt sekavaksi kirjakaupassa, vaatinut paikalle akuuttilääkäri Tekla Bergiä. Heitellyt henkilökuntaa sateenharmaalla skandikrimillä. Rauhoittunut vasta kun on luvattu pääsy Nobelsairaalaan.

Esitiedot

Ihmissuhteita ja sairaalan dramaattista arkea yhdistelevän jännityskirjallisuuden ystävä, yrittänyt pärjätä yleisdekkareilla. Aiempaa puutos-tilaa hoidettu Tekla-sarjan ensimmäisellä osalla, *Läpi veden, läpi tullen*.

Nykytila

Yleistila huono. Lukujonossa ei lainkaan riskialttiita lääketieteellisiä toimenpiteitä, selittämättömiä rikoksia eikä tähtilääkärien nokittelua.

Diagnoosi

Sairaalatrillerin akuutti puutos

Suunnitelma

Määrätään *Totuuden siemen* nautittavaksi heti. Pidettävä huoli, että potilas ei innostu liikaa adrenaliininhuuruuksista toimenpiteistä, joita Tekla Bergin on suoritettava useita, ennen kuin tämänkertainen rikosvyyhti on ratkaistu.

9789520430351

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-3035-1